

Edward Janssens, pr.

Over lege en volle dozen

Zalige Edward Poppe en de priesters

uitgeverij
Betsaida
's-Hertogenbosch

Bij de titel

Of de uitdrukking 'lege of volle dozen' werkelijk van priester Poppe afkomstig is, heb ik niet kunnen achterhalen. In ieder geval gebruikte hij ze vaak om het over de Kerk, priesters en christenen van zijn tijd te hebben. Hij analyseerde door deze uitdrukking de toestand van de Kerk in het begin van de 20e eeuw. Alles zag er langs de buitenkant heel mooi uit. Heel veel gelovigen namen deel aan het kerkelijk leven en de Kerk had een zeer grote maatschappelijke invloed. Achter deze façade schulde echter bijzonder veel formalisme. De doos was mooi verpakt; van binnen was ze echter leeg.

Priester Poppe onderging bij zijn eerste benoeming een 'schok'; de aanblik van de realiteit in de Sint-Coleta parochie te Gent, was zo geheel anders dan dat hij gedroomd had. De institutionele kerk was er nog helemaal, met alles erop en eraan; de werkelijke wereld, het werkelijke leven, was echter al ver verwijderd van het kerkelijke gebeuren.

Het catecheseonderricht had geen 'dekking' meer in het leven en denken van de gezinnen. Poppe voelde aan dat het zo niet verder kon en dat dit niet lang meer zou standhouden. De 'façade' kon niet lang meer overeind blijven. Op de secularisatie van de harten zou onvermijdelijk de secularisatie volgen van de banden tussen de mensen en de Kerk.

Poppe bekeek het christelijke leven van de mensen rondom hem. Hij stelde vast dat het geloof niet verinnerlijkt was. Het kader en de sociologische context waren er helemaal, maar de doos was ook hier leeg.

Het deed priester Poppe enorm veel pijn toen hij besepte dat dit ook het geval was bij vele priesters. Veel uiterlijke activiteiten, bijzonder veel plichten, maar velen van de vaak overvraagde priesters waren niet meer dan 'een galmend bekken en een schelle cymbaal' (1 Kor 13,1). De doos van veel priesters was jammer genoeg ook leeg.

Met zijn 'Eucharistische methode' voor de catechese van kinderen tot de eerste communie en met zijn inzet voor de 'Eucharistische kruistocht', zocht hij naar nieuwe vormen om de lege dozen ietwat op te vullen¹.

Voor seminaristen en priesters stelde hij onomwonden: een 'lege' priester is een ramp voor hemzelf en voor de Kerk. Een priester moet zijn leven vullen met innerlijk leven en met gebed, met een persoonlijke relatie met Christus. Hij moet streven naar heiligheid en een consequente levensstijl. Dan zal zijn 'doos' gevuld zijn en zijn priesterleven vruchtbaar.

Lege of volle dozen. Samen met de zalige priester Edward Poppe wil ik kijken naar het priesterleven van vroeger, met een duidelijke boodschap voor de priesters van nu en voor alle gelovigen die aan de herderlijke zorgen van priesters zijn toevertrouwd.

---

¹ Edward Janssens pr. *Een vuur dat oplaait, priester Poppe en de Eucharistie.* 's-Hertogenbosch, Betsaida 2021.

Inhoud

Bij de titel	5
Voorwoord	11
Inleiding	13
I Een priester moet heilig zijn	19
1. Wat zegt Edward Poppe ons over de heiligheid van de priester?	19
2. Dan toch streven naar heiligheid?	25
3. Sacralisatie van de priester	27
4. Wat heeft dat alles met priester Poppe te maken?	34
5. Toch niet eerder ‘mens onder de mensen’ dan heilig?	35
6. Maar wat is heiligheid?	36
7. Een heilig priesterleven is geen kortzichtig leven	37
II De worsteling om het ideaal	41
1. De worsteling om de roeping	41
2. Worstelde Edward Poppe ook met zijn roeping?	43
3. Het ideaal in het Nieuwe Testament	45
4. De ontwikkeling van het ideaal	49
5. De worsteling met jezelf	52
6. De worsteling met het gezag	56
7. De worsteling met de burgerlijkheid	60

III De priestervereniging 'Filioli Caritatis'	67
1. Hoe de beweging ontstond	68
2. Hoe de beweging ontstond in België	69
3. Hoe en wanneer priester Poppe lid werd van de Filioli Caritatis	80
4. Hoe priester Poppe aan het hoofd komt van de vereniging in het bisdom Gent	83
5. Groei van de beweging	85
6. Hoe de zieke Edward Poppe voor de Filioli zorgde	89
7. Moeilijkheden in de seminaries	92
8. Concurrentie van gelijkaardige verenigingen	95
9. Waardering voor de Filioli	100
10. Wat er van de Filioli is geworden	100
11. Besluit van dit hoofdstuk	104
IV Getuigenissen van priesters over Edward Poppe	109
1. Getuigenis van pater Nestor ofm (Jozef Poppe)	110
2. Getuigenis van Albert Verschraegen	116
3. Getuigenis van Alfons Beel	118
4. Getuigenis van Louis Van Bogaert	121
5. Getuigenis van Ghisleen Van Ursel	123
6. Getuigenis van Serafien Van Aevermaet	125
7. Getuigenis van Maurice Behaeghel	127
8. Getuigenis van pater Louis Brouwers sj	129
9. Getuigenis van mgr. Albert Dondeyne	133
10. Getuigenis van Amaat Lerno	137
11. Getuigenis van mgr. Jozef Coppens	139
Nawoord	
Edward Poppe een priester voor alle tijden	141

Verklarende woorden, namen en begrippen	143
Apostolisch proces	143
CIBI	143
Eucharistische kruistocht	144
Geestelijk dagboek	145
Hoger Instituut voor Wijsbegeerte	145
KAJ145	
Karmel	146
Leo XIII seminarie	147
Modernisme	147
Postulator	148
President	148
Redemptoristen	149
Schoolstrijd in België	150
Sint-Coletaparochie Gent	152
Surveillant	153
Tijdschrift Onze Bode	153
Unio Apostolica cleri	154